

BREU HISTÒRIA DEL TRANSVESTISME

(2a PART)

Leopold Estapé

Expert en història dels col·lectius LGTBI

A la primera part us vaig parlar del Chevalier d'Eon. Ell va donar nom al transvestisme fins inicis del segle XX, conegut amb el nom "eonisme".

Normalment coneixem la història d'homes que van interpretar papers femenins. El cas de Charlotte Cushman (1816-1876) és diferent. Va ser una de les més famoses actrius de l'escena americana i britànica del segle XIX. Va interpretar tant personatges masculins com femenins i va estimar amb totes les seves forces a altres dones, especialment a l'escultora Emma Stebbins. Un dels seus treballs més aplaudits va ser el personatge masculí de Romeu i Julieta:

Malgrat les dures lleis contra el transvestisme, que prohibien la presència de dones en l'exèrcit americà, moltes dones s'hi van enrolar transvestides. Va ser el cas de Deborah Sampson que va servir en l'Exèrcit Continental amb el nom de Robert Shurtlieff. Abans ja havia estat processada i condemnada per haver tingut relacions amb altres dones, adoptant l'aparença masculina.

Calamity Jane (1852-1903) va ser una exploradora nord-americana. Òrfena i germana major de 6 germans, des de petita va assumir el paper de pare de família. En 1870 va optar per fer-se exploradora, vestint com a home i comportant-se com a tal. Va tenir una vida plena d'aventures, fantasies i falsedats. No se li coneixen amants masculins, ella va insinuar haver "conegut" al general Custer o a Wild Bill Hickok però no hi ha cap evidència d'això.

Malgrat les dures lleis contra el transvestisme, que prohibien la presència de dones en l'exèrcit americà, moltes dones s'hi van enrolar transvestides

1. Calamity Jane

En 1910 Magnus Hirschfeld va crear el terme "transvestisme" com a propi de persones que voluntàriament utilitzaven vestimentes socialment assignades al sexe oposat

2. Leopoldo Fregoli

A finals del segle XIX les artistes dels espectacles de varietés estaven mal considerades socialment, se les associava al "mal viure" i la prostitució. L'arribada del transformista italià Leopoldo Fregoli a Barcelona i Madrid va fer canviar el món de l'espectacle de varietats. En poc temps els espectacles amb transvestits van proliferar, especialment a Barcelona. Aquests artistes van ser generalment ben considerats fins a 1933 en què el govern conservador de la república el va definir com una manifestació immoral de l'art. La prohibició es va aixecar fins l'arribada de la dictadura que ho va prohibir definitivament fins a finals dels anys 60. Molts actors van morir a la indigència.

En 1910 Magnus Hirschfeld crea el terme "transvestisme" com a propi de persones que voluntàriament utilitzaven vestimentes socialment assignades al sexe oposat. Ell mateix apareix amb roba femenina amb altres membres del seu Comitè Científic al "Anuari pels estats sexuals intermedis." Per primer cop es va diferenciar entre transvestisme i transsexualitat.

Chicago va aprovar una llei contra el transvestisme en 1851 que va estar vigent durant més de cent anys. Lleis similars van ser elaborades en diverses ciutats americanes durant el segle XIX. En 1943 Jackie Bross (Evelyn oficialment) va ser detingut per la policia amb un "vestimenta masculina" i "un tall de cabells viril." Va ser detingut al costat de Catherine Barszcz també amb vestimenta "inadequada". El seu judici i condemna va fer reflexionar i canviar les lleis de moltes ciutats.

Jean Genet explica com aquests locals obligaven a transvestir-se a aquells homes que anaven a lligar amb altres homes

3. Caf  Italiano (Papitu, 1912). Barcelona, Carrer del Migdia, quasi tocant al Portal de Santa Madrona.

A la part baixa de Barcelona van créixer locals amb una important presència de transvestits. El Caf  Italiano, la Criolla, Cal Sagristà. Un dels més coneguts personatges d'aquest món va ser en Lluís Serracant, "Flor de Oto o", advocat de dia i cantant de cuplets transvestit de nit. Jean Genet explica com aquests locals obligaven a transvestir-se a aquells homes que anaven a lligar amb altres homes. Ell les anomenava com les Carolines, i va explicar el que va poder ser la primera revolta LGTB de la història contra una bomba llançada a uns urinaris prop de les Drassanes. (1)

A la fi dels 60 en diversos locals de Barcelona van tornar a aparèixer artistes transformistes. Madame Arthur va ser la pionera, el seu èxit va ser enorme. Va tenir el reconeixement del

franquisme que li va donar la medalla al mèrit al treball, però no es va deslliurar de la pressió policial. Un altre transformista de gran èxit va ser Paco Espanya, va guanyar molts diners, però va acabar a la indigència.

Durant segles homes i dones han transgredit les normes socials de vestimenta. I ho fan fet per molts motius, per necessitat, per fugir de situacions adverses, per plena identitat i també per activisme. La transgressió contra la heteronormalitat no sempre ha estat socialment acceptada.

(1) Diari del lladre. Jean Genet, Edicions 62.

EL CÀSTIG

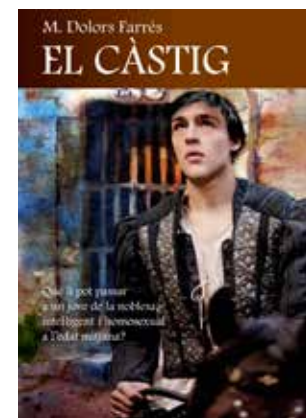
**UN JOVE DE LA NOBLES,
HOMOSEXUAL I SUPERDOTAT
INTEL-LECTUALMENT, LLUITA
CONTRA EL MÓN I CONTRA ELL
MATEIX EN PLE SEGLE XIV.
QUI GUANYARA?**

A la novel la *El C stig* he plantejat la pregunta següent: "qu  li pot passar a un jove de la noblesa, intel ligent i homosexual a l'edat mitjana?". Mai no m'hauria figurat que acabaria fent una prequ ela d'*El monestir de l'amor secret* (Finalista del Premi Sant Jordi 2007). Però aix  es el que constitueix *El C stig*, una mirada enrere cap a la infància, adolescència i joventut de Galzeran

de Monsingle, el meu personatge més estimat de tots. Redactant *El C stig* m'he tornat a sentir la dona més feliç del món [tal com em va passar amb *El monestir...*], fent i desfent trames fins a trobar el to que havia de tenir l'obra. En vaig escriure dues versions. La v lida va ser la segona, la que ja vaig jutjar digna d'anomenar-se *prequ ela* de la novel la d'*El monestir...* La idea va n ixer parlant amb dues amigues, quan em van demanar que escrivissis una novel la on es reflectissis el món de la dona al segle XIV, tal com a *El monestir...* es reflectia el món de l'home. I vaig posar-me a la feina. Però, tot i que a *El C stig* es parla molt dels diversos tipus de dona que hi havia a l' poca, Galzeran torna a ser el centre de l'atenció. No em vaig poder resistir a explicar la seva història, a mostrar un Galzeran hiperfocalitzat.

Els fantasmes que l'acompanyen des de la infància fins al seu inesperat

destí són un intel lecte superdotat i una sexualitat diferent. Perfilar aquesta dualitat ha estat un dels reptes d'una novel la que desitjo que us transmeti, també, la gran pass  de Galzeran vers el SABER.

M. DOLORS FARR S
El càstig
Punto Rojo Libros, 2016